

POSTANOWIENIE

Dnia 2 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

w sprawie **E.T.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 207 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 2 stycznia 2025 r.,

wniosku Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie

zawartego w postanowieniu z dnia 21 listopada 2024 r., sygn. akt X K 586/24,

o rozważenie przekazania sprawy do rozpoznania innemu równorzędnemu sądowi

z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości

na podstawie art. 37 § 1 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł:

przekazać sprawę Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie o sygn. akt X K 586/24 do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Kielcach.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 21 listopada 2024 r. wystąpił do Sądu Najwyższego z inicjatywą rozważenia przekazania sprawy o sygn. akt X K 586/24 prowadzonej przeciwko oskarżonemu E.T. innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. Motywując swoje wystąpienie sąd wnioskujący wskazał, że z opinii sporządzonej przez biegłych, jak również z obszernej dokumentacji lekarskiej znajdującej się w aktach sprawy wynika, że oskarżony cierpi na

przewlekłe oraz poważne schorzenia, które w istotny sposób utrudniają mu poruszanie się. Z opinii biegłych, a także oświadczenia obrońcy wynika, że oskarżony porusza się na wózku inwalidzkim. Jednocześnie obrońca oskarżonego złożył dokumenty, które wykazują, że E.T. ma orzeczony stopień niepełnosprawności w stopniu znacznym, w związku z czym wymaga on pomocy z powodu ograniczonej możliwości samodzielnej egzystencji. Jak wskazał sąd wnioskujący oskarżony zamieszkuje obecnie w K.. Pod tym adresem odebrał zawiadomienie o rozprawie, zaś adres ten potwierdził obrońca. Zdaniem Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie należy zatem uznać, że chociaż jak wynika z opinii sądowo-psychiatrycznej, stan psychiczny oskarżonego pozwala na jego udział w postępowaniu, to jednak schorzenia o charakterze przewlekłym, na które cierpi faktycznie uniemożliwiają mu wzięcie udziału w rozprawie w tamtejszym sądzie. Ponadto, obrońca wniósł o bezpośrednie przesłuchanie oskarżonego na rozprawie. Z tych względów zdaniem sądu wnioskującego zachodzą przesłanki określone w art. 37 § 1 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie.

Instytucja określona w art. 37 k.p.k. statuuje wyjątek od konstytucyjnej zasady rozpoznania sprawy przez sąd właściwy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), zatem jej zastosowanie powinno mieć miejsce jedynie wówczas, gdy przemawiają za tym szczególne względy, związane z „dobrem wymiaru sprawiedliwości”. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że kryterium to wiąże się m.in. z dążeniem do rozstrzygnięcia sprawy w rozsądnym terminie, w związku z tym zły stan zdrowia oskarżonego, uniemożliwiający mu branie udziału w postępowaniu przed sądem właściwym do rozpoznania sprawy, uzasadnia wystąpienie z inicjatywą przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu (zob. postanowienie SN z dnia 28 maja 2024 r., IV KO 50/24). Zakres przedmiotowy zastosowania instytucji z art. 37 k.p.k. ze względu na zły stan zdrowia strony postępowania, obejmuje także i takie wypadki, w których stawiennictwo oskarżonego w sądzie właściwym według zasad ogólnych jest teoretycznie możliwe, jednak w konkretnym układzie procesowym wiązałoby się z

nadmiernymi utrudnieniami, stanowiącymi dodatkową dolegliwość przekraczającą w stopniu oczywistym normalne konsekwencje uczestnictwa w procesie karnym – w płaszczyźnie konkretnych schorzeń czy ułomności tej strony (zob. postanowienie SN z dnia 15 września 2022 r., IV KO 91/22; postanowienie SN z dnia 13 stycznia 2022 r., I KO 78/21; postanowienie SN z dnia 18 lipca 2023 r., I KO 49/23; postanowienie SN z dnia 29 sierpnia 2012 r., II KO 45/12). Taka też sytuacja ma miejsce w realiach niniejszej sprawy.

Materiał dowodowy zgromadzony w aktach przedmiotowej sprawy wskazuje, że oskarżony jest osobą o znacznym stopniu niepełnosprawności i ze względu na upośledzenie narządu ruchu wymaga m.in. stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji (k. 196). Jednocześnie z opinii biegłych sporządzających opinię sądowo-psychiatryczną wynika, że porusza się na wózku inwalidzkim (k. 106), która to okoliczność została potwierdzona przez obrońcę (k. 200). Tymczasem odległość aktualnego miejsca zamieszkania oskarżonego od sądu, w którym toczy się postępowanie wynosi ponad 170 km. Nie budzi wątpliwości, że powyższe okoliczności w poważnym stopniu utrudniają oskarżonemu dotarcie do sądu właściwego i uczestniczenie w czynnościach procesowych. Przypomnieć należy, że prawo uczestniczenia i aktywnego brania udziału we własnym procesie stanowi jedno z podstawowych praw oskarżonego w demokratycznym państwie prawnym, a organy procesowe winny dążyć do zapewnienia efektywnej realizacji tego uprawnienia, nawet gdy konieczne jest odstępianie od zasady właściwości miejscowej sądu (zob. postanowienie SN z dnia 3 lutego 2022 r., IV KO 2/22).

W tym stanie rzeczy, podzielając stanowisko sądu występującego z inicjatywą, zasadne było przekazanie sprawy sądowi równorzędnemu położonemu najbliżej obecnego miejsca zamieszkania oskarżonego, tj. Sądowi Rejonowemu w Kielcach

Mając na względzie powyższe, orzeczono jak w sentencji.

[WB]

[a.ł.]

